
Kyrkomötet Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2013:7

Utveckling av finansiella tjänster

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2013:27 om utveckling av finansiella tjänster inom Svenska kyrkan. Utskottet delar motionärernas uppfattning om vikten av att den nationella nivån över tid erbjuder församlingar, samfälligheter och stift relevanta finansiella tjänster. Utskottet konstaterar att den nationella nivån redan idag erbjuder finansiella tjänster. Mot bakgrund av att kyrkostyrelsen redan idag har mandat att arbeta med finansiella tjänster på ett proaktivt sätt föreslås att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:27.

Motionens förslag

Motion 2013:27 av Bertil Persson m.fl., Utveckling av finansiella tjänster

Kyrkomötet beslutar att kyrkostyrelsen ska redovisa hur finansiella tjänster kan utvecklas för att bättre svara mot församlingars och pastorats behov.

Bakgrund

Kyrkokansliet gjorde under 2003 en upphandling av det gemensamma bankkontosystemet (Kyrkkontot) för hela Svenska kyrkan. Upphandlingen resulterade i att Swedbank från den 1 januari 2004 ersatte Nordea som Svenska kyrkans "husbank". Kyrkkontot syftar till att möjliggöra en snabb vidareförmedling av kyrkoavgiften från den nationella nivån till övriga ekonomiska enheter inom Svenska kyrkan. Vid denna vidareförmedling sker samtidigt en avräkning mot det ekonomiska utjämnningssystemet och inomkyrkliga fordringar och skulder, till exempel clearing av kyrkliga handlingar. Inom ramen för bankupphandlingen med Swedbank ryms även en rad andra tjänster som erbjuds Svenska kyrkans olika delar. Dessa tjänster är t.ex. fri internetbank och betaltjänster via filöverföring. Det finns också möjlighet att ansöka om kredit inom ramen för Kyrkkontot. Krediten innebär i praktiken en möjlighet att låna ur andra enheters överskottslikviditet utan behov av externa krediter. Krediten är i dagsläget begränsad till en tolfedel av respektive enhets årliga kyrkoavgift.

Den samlade likviditetsförvaltningen inom kyrkkontot på kyrkokansliet uppgår till mellan 2,5 och 3 miljarder kronor och förvaltas av den nationella nivån som sedan fördelar överskottet till kontohavarna i form av ränta. Medlen placeras till stor del på den svenska räntemarknaden men de skulle till viss del

kunna användas för utlåning till Svenska kyrkans enheter. Ett regelverk som inkluderar kreditpolicy skulle då behöva upprättas.

Den nationella nivån har även i samarbete med Skandinaviska Enskilda Banken (SEB) tagit fram ett erbjudande om kapitalförvaltning i Ethos fonder. Ethos erbjuder tre olika alternativ; en räntefond, en fond med svenska aktier och en fond med utländska (globala) aktier. Tjänsten riktar sig till samtliga enheter inom Svenska kyrkan, men har också några externa investerare. Fonderna är ett alternativ för kyrklig kapitalförvaltning, de förvaltas i enlighet med de etiska krav som fastställts i finanspolicyn för Svenska kyrkan på nationell nivå. Handläggare på den nationella nivån bistår slutligen med viss rådgivning till församlingar och stift i etiska och finansiella frågor rörande kapitalförvaltning.

År 2005 behandlade kyrkomötet en motion 2005:32 om inrättande av Svenska kyrkans bank. Motionen föreslog att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att utreda möjligheten att Svenska kyrkan inrättar en egen bankrörelse, Svenska kyrkans bank, för församlingar, samfälligheter, stift och andra enheter som har nära anknytning till Svenska kyrkan. En egen bankrörelse skulle enligt motionärerna kunna erbjuda in- och utlåning till förmånliga villkor för församlingar och stift. Ett exempel är lån till större kyrkoreoveringar. Ekonomi- och egendomsutskottet tillstyrkte motionen i betänkande EE 2005:6. Kyrkomötet avtog dock motionen till förmån för de sex reservanterna i Ekonomi- och egendomsutskottet. Reservanterna menade att det arbete som då pågick med utvecklingen av Kyrkkontot inte skulle bromsas.

Föreliggande motion innefattar inte bankverksamhet riktad till allmänheten utan riktar sig endast internt mot Svenska kyrkans enheter. Lagen om bank och finansieringsrörelse torde därför inte vara tillämplig i detta fall. I början av 2000-talet togs frågan upp med företrädare för Finansinspektionen. Finansinspektionens inställning vid den tidpunkten var att man kunde jämföra kyrkointerna krediter med motsvarande transaktioner mellan olika bolag inom en koncern. Sedan dess har lagstiftningen skärpts och det måste därför undersökas om det skulle vara möjligt då Trossamfundet Svenska kyrkan organisationsmässigt inte är att betrakta som en koncern.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2013:27.

Utskottet delar motionärernas uppfattning om vikten av att den nationella nivån erbjuder relevanta finansiella tjänster. Utskottet konstaterar att församlingar, samfälligheter och stift redan idag erbjuds olika typer av finansiella tjänster. Valfungerande tjänster i sammanhanget förutsätter att den nationella nivåns utbud ständigt utvecklas så att det motsvarar de behov som finns inom Svenska kyrkan. Detta gäller inte minst frågan om kyrkointern finansiering och kontanthantering. Det är även viktigt att den nationella nivån på ett tydligt sätt kommunicerar vilka finansiella tjänster som finns.

Utskottet menar dock att detta, åtminstone i nuläget, inte är en fråga för kyrkomötet att besluta om. Kyrkostyrelsen har redan idag mandat att arbeta med de finansiella tjänsterna på ovan beskrivna sätt.

Utskottet föreslår mot denna bakgrund att motionen avslås.

På Ekonomi- och egendomsutskottets vägnar

Gusten Rolandsson, ordförande

Jan Östlund, sekreterare

Beslutande: Gusten Rolandsson, ordförande, Ingrid Karlsson, Sigvard Olsson, Gun Eriksson, Uhlf Skoglund, Mats Johansson Flygg, Stefan Caplan, Margareta Nisser-Larsson, Jan G Nilsson, Sten Persson, Gerd Gullberg Johnson, Peter Bernövall, Gunvor Torstensson, Birgit Friggebo och Claes Björndahl.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Titti Ådén, Magnus Nilsson, Marcus Bernhardsson, Svante Erlandsson, Carina Håkansson, Åke Löfstrand, Ragnhild Bertius, Bertil Persson, Gunnar Pettersson, Rune Wallmyr, Jan Friheden, Dan Sarkar och Elly Gunnarsson.

Biskop Per Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.